

Yrittäjien tulot ja verot
vuodelta 2003
maksuunpannussa
verotuksessa

Risto Suominen
Suomen Yrittäjät
17.1.2005

YRITTÄJIEN TULOT JA VEROT VUODELTA 2003 MAKSUUNPANNUSSA VEROTUKSESSA

Yhteenveto

- Yrittäjän keskimääräiset veronalaiset tulot vuonna 2003 olivat 34.446 euroa.
- Käteen jäävä tulo verotuksen jälkeen oli yrittäjällä keskimäärin 24.160 euroa.
- Yrittäjälle keskimäärin käteen jäävä tulo oli 16 % suurempi kuin palkansaajan keskimääräinen tulo vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa. Kun yrittäjien työtuntien määrä on 22 % suurempi kuin palkansaajilla, jäi keskimääräinen käteen jäävä tulo työtuntia kohti laskettuna pienemmäksi kuin palkansaajilla.
- Joka kolmannella yrittäjällä tulot jäivät pienemmiksi kuin metalliteollisuuden minimipalkka.
- Yrittäjän veroprosentti oli keskimäärin 29,9. Palkansaajalla keskimääräinen veroprosentti oli 26,7 %. Lakisääteiset maksut mukaanlukien yrittäjän keskimääräinen kokonaisveroaste oli 36,1 %, kun se palkansaajalla oli 30,0 %.

Yrittäjän tulo- ja verotustiedoista

Yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista on julkisuudessa keskusteltu paljonkin yksittäistapausten perusteella. Kuitenkaan kattavaa kokonaiskuvaa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista ei juurikaan ole ollut lukuunottamatta tulonjakotilaston kotitalouskohtaisia tietoja. Lisäksi yrittäjien saamien tulojen vertailu esim. palkansaajan tuloihin on siinä suhteessa vaikeaa, että tyypillisesti yrittäjien tulot vaihtelevat voimakkaastikin vuosien mittaan, kun sen sijaan palkansaajan tulot ovat huomattavasti vakaampia. Erityisesti yritystoiminnan alkuvaiheessa yrittäjällä on tyypillisesti hyvinkin vähän tuloja, mutta joinakin hyvinä vuosina ne saattavat muodostua huomattaviksi. Lisäksi yrittäjien tulot vaihtelevat merkittävästi suhdanteiden mukaan.

Käytetty aineisto

Tässä selvityksessä käytetään verohallituksen tilastoimia tietoja vuodelta 2003 maksuunpannusta verotuksesta. Verohallitus on julkaissut tällaista tilastoa jo pitkään henkilöverotuksen maksuunpanosta. Tilastoista ei kuitenkaan suoraan saada tietoa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista, koska luokitukset henkilöverotuksessa perustuvat henkilöiden saamiin tulomääriin eri lähteistä. Suomen Yrittäjät tilasi erikseen verohallitukselta tilastoajon YEL-vakuutetuista yrittäjistä ja heidän saamistaan tuloista sekä heille maksuunpannuista veroista vuodelta 2003.

Vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa ensi kertaa verotukseen liitettiin henkilöille YEL- tai MYEL-tieto sen mukaan, onko henkilö YEL-vakuutettu tai MYEL-vakuutettu. Tämä tehtiin siinä tarkoituksessa, että vuodelta 2003 voitiin verotuksessa määrätä henkilöille sairausvakuutusmaksu, mikä perustui YEL- tai MYEL-työtuloon aiemman verotuksessa todetun työtulon sijasta. YEL-vakuutettuja ovat kaikki henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja elinkeinonharjoittajat sekä tämän lisäksi ne osakeyhtiöiden omistajat, joiden omistusosuus ylittää 50 % yhtiön osakekannasta.

Määrittelyn ideana on se, että yrittäjä on henkilö, jolla on ehdoton määräämisvalta oman yritystoimintansa suhteen. Tällaisia henkilöitä oli vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa 182.683. Näistä henkilöistä noin 10.000 oli sellaisia, jotka olivat vakuutettuja sekä YEL:ssä että TEL:ssä. Lisäksi noin 10.000 henkilöä YEL-vakuutetuista lopetti yritystoiminnan sekä YEL-vakuutuksensa vuoden 2003 aikana, mutta oli osan vuotta vakuutettuna ja tällä perusteella luokiteltiin yrittäjäksi.

Työvoimatiedustelun mukaan yrittäjäksi itsensä kokevia henkilöitä on selvästi enemmän kuin YEL-vakuutettuja. Näiden tiedustelujen mukaan yrittäjiä (pl. maatalous) oli vuonna 2003 keskimäärin 213.000 henkilöä. YEL-vakuutetut henkilöt kuitenkin muodostavat selvän ydinjoukon yrittäjistä. Heidän lisäksi on siten muutama kymmenentuhatta TEL:ssä vakuutettuna olevaa henkilöä, jotka kokevat itsensä yrittäjiksi, mutta joilla itsellään ei ole ehdotonta määräämisvaltaa yrityksen asioissa.

Yrittäjien ja palkansaaajien tulot ja verotus

Yrittäjiä koskevan erillisajon lisäksi tuotettiin myös vastaava erillinen ajo MYEL-vakuutetuista maataloustuottajista. Vuodelta 2003 maksuunpannussa verotuksessa muodostuivat yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaaajien veronalaiset tulot ja maksetut verot keskimäärin seuraaviksi:

Taulukko 1: Yrittäjien ja palkansaaajien tulot sekä verot

	Yrittäjät	Maataloustuottajat	Palkansaaajat
- Veronalaiset tulot¹	32.150	22.640	28.214
- Siitä ansiotuloa euroa	23.730 (74 %)	17.050 (75 %)	27.304 (97 %)
- Siitä pääomatuloa ¹ euroa	8.420 (26 %)	5.590 (25 %)	910 (3 %)
- Maksetut verot	7.994	5.421	7.386
- Käteen jäävät tulot verotuksen jälkeen	24.160	17.220	20.828
- Veronhyvitykset	2.296	447	205
Bruttotulo I (veronalaiset tulot + veronhyvitykset)	34.446	23.087	28.419
Veroprocentti ml. yhtiöveron hyvitys%	29.9	25.4	26.7
Lakisääteiset vakuutusmaksut (eläke + työttömyys)	3.360	1.518	1.326
Bruttotulo II (bruttotulo I + lakisääteiset maksut)	37.806	24.605	29.745
Kokonaisveroaste	36,1	30,0	30,0

Verohallituksen maksuunpanotilastossa veronalaisiin tuloihin ei ole luettu yhtiöveron hyvitystä, vaan osingot on ilmaistu netto-osinkoina. Näin ilmaistuna yrittäjien veronalaiset keskimääräiset tulot olivat 14 % korkeammat kuin palkansaaajien vastaavat tulot. Kun mukaan luetaan myös osinkoon liittyvä yhtiöveron hyvitys, ovat yrittäjien saamat keskimääräiset tulot noin 21 % suuremmat kuin palkansaaajilla. Vastaavasti yrittäjien tulotaso oli noin 49 % korkeampi kuin maataloustuottajilla, joilla veronalaiset tulot olivat selvästi pienimmät näistä kolmesta ryhmästä. Sekä maataloustuottajilla että yrittäjillä ansiotulojen osuus kaikista veronalaisista tuloista oli noin $\frac{3}{4}$, kun se pal-

¹

¹ Osingot netto-osinkoina, niihin ei sisälly yhtiöveron hyvitystä.

kansaaajilla oli keskimäärin 97 %. Pääomatulojen osuus on siten sekä yrittäjillä että maataloustuottajilla noin neljännes kaikista veronalaisista tuloista. Tällöin pääomatulona on huomioitu osingot netto-osinkoina, eikä niihin ole sisällytetty yhtiöveron hyvitystä.

Yrittäjien keskimäärin saama tulo yhtiöveron hyvitys mukaanluettuna ylittää suurin piirtein samalla määrällä palkansaaajan keskimääräisen tulon kuin yrittäjien keskimäärin käyttämät työtunnit ylittävät palkansaaajien keskimääräisen työtuntimäärän. Vuoden 2002 työvoimatiedustelun mukaan päätoimisten yrittäjien keskimääräinen työtuntimäärä oli 47,1 tuntia viikossa, kun vastaava luku palkansaaajilla oli 38,5 tuntia. Näin ollen työtuntia kohti yrittäjien ja palkansaaajien bruttotulot olisivat lähes täsmälleen yhtä suuret, jos vastaava ero työtunneissa on säilynyt myös vuonna 2003.

Yrittäjien saamistaan tuloista maksama keskimääräinen vero oli noin 3 %-yksikköä korkeampi kuin palkansaaajilla. Tällöin on otettu huomioon yritystoiminnasta saaduissa osingoissa yrityksessä ennen osingonjakoa maksettu vero. Nämä maksuunpanotilastoon perustuvan aineiston veroprosentit jäävät selvästi matalammiksi kuin julkisuudessa usein esitetyissä ns. esimerkkitapauksissa saadut veroprosentit. Tämä johtuu siitä, että käytännössä verotilastoihin tulee mukaan paljon sellaisia henkilöitä, joilla on työ- tai yritystuloja vain osan vuotta tai osa-aikaisesti, kun esimerkkitapauksessa yleensä oletetaan kokopäivätoiminen ansio- tai yrittäjätulo. Verotuksen maksuunpanotilaston tiedot kuitenkin kuvaavat oikein todellisuudessa tapahtunutta tulonmuodostusta ja verotusta, kun sen sijaan esimerkkitapaukset ovat hypoteettisia, tietyin oletuksin tehtyjä esimerkkilaskelmia.

Verotuksen jälkeen käteen jäävissä tuloissa yrittäjien tulot ylittävät 16 %:lla palkansaaajien vastaavan keskimääräisen tulon. Kun yrittäjien työtunnit ylittävät noin 22 %:lla palkansaaajien vastaavat keskimääräiset työtunnit, jää yrittäjille käteen verotuksen jälkeen pienempi tuntikohtainen korvaus työpanoksestaan kuin palkansaaajille.

Yrittäjä maksaa omista bruttotuloistaan työeläkemaksua, YEL-maksua. Nämä maksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Vuonna 2003 yrittäjä maksoi keskimäärin eläkevakuutusmaksua 15.700 euron suuruudesta työtulosta ja maksun suuruus oli 21,4 %. Vastaavasti maataloustuottaja maksoi keskimäärin 13.000 euron suuruudesta MYEL-työtulosta 11,68 %:n suuruista MEYL-maksua. Palkansaaaja maksoi omasta bruttopalkastaan vuonna 2003 4,6 % palkansaaajan työeläkemaksua ja 0,2 % työttömyysvakuutusmaksua. Nämä lakisääteiset maksut ovat mm. OECD:n veron määritelmän mukaan veroja. Kun nämä maksut huomioidaan veroina, nousee yrittäjän keskimäärin maksama kokonaisveroaste 36,1 %:iin, kun se palkansaaajalla kohoaa 30 %:iin. Näin ollen yrittäjän ja palkansaaajan kokonaisveroasteen väliseksi eroksi tulee tällöin noin 6 %-yksikköä.

Yrittäjien keskimääräisen tulon profiili

Yrittäjien tulonmuodostuksen hahmottamiseksi kuvataan keskeisimpien tuloerien osuutta yrittäjien keskimääräisessä tulossa.

Taulukko 2: Yrittäjän keskimääräisten tulojen profiili

- Veronalaiset tulot euroa	32.150	
- Siitä ansiotuloa	23.730	(74 %)
- palkkatulo päätoimesta euroa	7.350	(22,9 %)
- ansiotulo yritystoiminnasta euroa	14.490	(45,1 %)
- sosiaalietuudet euroa	1.220	(3,8 %)
- Siitä pääomatuloa euroa	8.420	(26 %)
- pääomatulo yritystoiminnasta	5.720	(17,8 %)
- muuta pääomatuloa euroa	2.700	(8,4 %)

Yrittäjien keskimääräisistä veronalaisista tuloista, 32.150 eurosta, noin 74 % on ansiotuloa ja 26 % pääomatuloa. Yritystoiminnasta saaduista tuloista valtaosa luetaan ansiotuloksi, joko palkkatuloksi tai yritystoiminnasta saaduksi ansiotuloksi. Yritystoiminnasta saatua pääomatuloa oli yrittäjillä keskimäärin heidän veronalaisista tuloistaan vuonna 2003 5.720 euroa eli 17,8 % kaikista veronalaisista tuloistaan. Muiden pääomatulojen, lähinnä vuokratulojen ja luovutusvoittojen, määrä oli vajaa puolet yritystoiminnasta saadun pääomatulon määrästä. Koska tilastosta on mahdotonta päätellä, missä määrin vuokratuloiksi ja luovutusvoitoiksi tilastoidut tulot mahdollisesti liittyvät henkilön varsinaiseen yritystoimintaan, oli yritystoiminnasta todistettavasti saatua pääomatuloa yrittäjillä keskimäärin selvästi alle viidennes heidän veronalaisista tuloistaan.

Eri yritysmuodoissa harjoitettu yritystoiminta

Yritystoimintaa voidaan harjoittaa osakeyhtiönä, henkilöyhtiönä tai elinkeinonharjoittajana omiin nimiin. Verohallinnon tilastoinnista saadaan erikseen lasketuksi osakeyhtiömuodossa harjoitetun toiminnan sekä erikseen elinkeinonharjoittajana tai henkilöyhtiömuodossa harjoitetun toiminnan tulot.

Taulukko 3: Tulot eri yritysmuodoissa harjoitetusta yritystoiminnasta

	Oy	Elinkeinoharjoittaja Henkilöyhtiö
Tulot euroa/ henkilö	39.442	26.950

Yleisesti oletetaan, että osakeyhtiömuodossa harjoitettu yritystoiminta on laajempaa ja näin ollen myös siitä saatavat tulot suurempia kuin muissa yhtiömuodoissa. Näin näyttää selkeästi olevan myös verotustietojen mukaan, sillä osakeyhtiömuotoisesta yritystoiminnasta saadut tulot olivat noin 46 % suuremmat kuin muissa yhtiömuodoissa harjoitetusta yritystoiminnasta saadut tulot.

Pääomatulot

Yrittäjät voivat saada yritystoiminnasta pääomatuloa jaettavina yritystuloina joko elinkeinotoiminnasta tai yhtymästä saatuna pääomatulona sekä pääomatulona listau-

tumattomista osakeyhtiöistä. Tämän lisäksi yrittäjällä voi olla pääomatuloja myös muusta kuin yritystoiminnasta.

Keskimäärin merkittävimmin pääomatuloja yrittäjät saavat listautumattomista osakeyhtiöistä. Tällaisia pääomatuloja on lähes puolet yrittäjien saamista kaikista pääomatu-loista. Vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa osinkotuloja jaettiin kaikkiaan runsaat 3 mrd.euroa. Tästä määrästä noin 2,4 mrd.euroa jaettiin listautumattomista yrityksistä. Yrittäjien osuus tästä 2,4 mrd.eurosta oli noin 1 mrd.euroa. Näin ollen ei-listautuneiden yhtiöiden jakamasta kokonaisosinkomäärästä, 2,4 mrd.eurosta, noin 1,4 mrd.euroa meni muille osakkeenomistajille kuin YEL-vakuutetuille yrittäjille. Yrittä-jien saamista noin 1 mrd.eurosta luettiin pääomatuloksi runsas 700 milj.euroa ja an-siotuloksi 300 milj.euroa.

Taulukko 4: Pääomatulot euroa/henkilö

Jaettavat yritystulot	
- Elinkeinotoiminnasta	873
- Yhtymästä	918
Pääomatulo listautumattomista oy:stä	3.880
Vuokratulot	1.029
Luovutusvoitot	1.364
Pääomatulot yhteensä	8.420

Listautumattomista osakeyhtiöistä saadut pääomatulot muodostavat vajaat puolet yrittäjien keskimäärin saamista pääomatuloista. Mielenkiintoista on, että elinkeinotoiminnasta ja yhtymästä saadut pääomatulot olivat keskimäärin pienemmät kuin vuokratuloina tai luovutusvoitoina saadut pääomatulot.

Yrittäjien saamat ansiotulot

Yrittäjien saamista veronalaista tuloista 74 % oli ansiotuloa. Valtaosin nämä tulot ovat tavalla taikka toisella yritystoiminnasta saatua tuloa, mutta siihen sisältyy myös erinä hyvin monista erilaisista ansiotuloista.

Taulukko 5: Ansiotulot euroa/henkilö

Palkkatulot	7.834
Sosiaaliuudet	1.220
Elinkeinotoiminnasta	8.965
Yhtymästä	3.596
Ansiotulo listautumattomista oy:stä	1.739
Ansiotulot yhteensä	23.730

Suurimmat keskimääräiset tuloerät ovat elinkeinotoiminnasta ansiotuloksi luettu tulo sekä osakeyhtiöstä otettu palkkatulo. Osingoista ansiotuloksi luettava osuus oli noin kolmannes kaikista yrittäjien saamista osinkotuloista. Keskimäärin yrittäjä sai näitä ansiotulo-osinkoja 1.739 euroa. Kun vain osalla yrittäjistä oli näitä tuloja, oli ansiotuloiksi luettavien osinkojen määrä keskimäärin näitä tuloja saanutta yrittäjää kohti 12.460 euroa. Kaikkien ansiotulo-osinkoa saaneiden henkilöiden keskimäärin saamat

ansiotulo-osingot olivat runsaat 9.000 euroa eli noin kolmanneksen pienemmät kuin YEL-vakuutetuilla yrittäjillä.

Sosiaaliturvaetuudet

Sosiaalietuuksia oli kaikilla luonnollisilla henkilöillä vuoden 2003 verotuksessa yhteensä 20,9 mrd.euroa. Tästä määrästä palkansaajat saivat vajaan 1,5 mrd.euroa ja YEL-vakuutetut yrittäjät 223 milj.euroa.

Taulukko 6: Sosiaalietuudet euroa/henkilö

Eläketulot	551
Päivä- ja äitiyspäivärahat	256
Tapaturma- yms. päivärahat	85
Työttömyysturvaetuudet	157
Yhteensä	1.220

Yrittäjien saamista sosiaalietuuksista noin puolet oli erilaisia eläketuloja. Seuraavaksi merkittävin sosiaalietuus oli päivä- ja äitiyspäivärahat, muiden etuuksien jäädessä vähäisemmiksi. Eläketulojen saajia yrittäjistä oli noin 11.000 henkilöä, keskimääräisen eläketulon ollessa noin 9.000 euroa. Ilmeisesti nämä YEL-vakuutetut, eläketuloa saavat yrittäjät, ovat saaneet joko osa-aikaeläkettä tai olleet YEL-vakuutettuja aktiivisesti toimivia yrittäjiä vain osan vuotta.

Yrittäjien keskimäärin maksamat verot

Verohallinnon tilastoissa tilastoidaan vain niitä veroja ja maksuja, joita verohallinto kerää verovelvollisilta. Niitä lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja, jotka verovelvolliset maksavat sosiaalivakuutusrahastoihin, ei tilastoida maksetuiksi veroiksi verohallinnon tilastoissa, mikäli niitä ei kerätä verotuksen yhteydessä. Verotuksen yhteydessä kerättävä sosiaalivakuutusmaksu on sairausvakuutusmaksu ja se sisältyy verohallinnon tilastoihin maksetuista veroista ja maksuista. Sen sijaan yrittäjien YEL-maksua ja palkansaajan TEL-maksuosuutta sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei tilastoida lainkaan veroiksi ja maksuiksi verohallinnon tilastoissa. YEL-maksu oli vuonna 2003 21,4 % YEL-työtulosta ja palkansaajan maksama TEL-maksu 4,6 % sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu 0,2 % saadusta palkasta. YEL-työtulo, jonka perusteella YEL-maksua maksetaan, on yrittäjän ja hänen vakuutusyhtiönsä keskinäiseen sopimukseen periaatteessa perustuva maksu. Sen pohjana ei ole todellinen tulo yritystoiminnasta, vaan yhteisesti sovittu summa, jonka perusteella YEL-maksua maksetaan ja jonka perusteella myös saadaan myöhemmin eläkettä. Vuonna 2003 keskimääräinen YEL-työtulo oli 15.700 euroa. Näin ollen keskimääräiseksi YEL-maksuksi saadaan oheiseen taulukkoon lisäksi 3.360 euroa.

Taulukko 7: Yrittäjän maksamat verot euroa/henkilö

- Tulovero valtionverotuksessa	3.868
- Tulovero pääomatulosta	1.112
- Varallisuusvero	107
- Kunnallisvero	3.528
- Kirkollisvero	225
- Sairausvakuutusmaksu	229
Verot ja maksut yhteensä	7.994
+ Yhtiöveron hyvitys, mikä on maksettu jo yhtiössä	2.296
Yrittäjän maksamat verot yhteensä	10.290
Lisäksi:	
Keskimääräinen YEL-maksu noin	3.360
 Verot + YEL	 13.650

Yrittäjien keskimäärin tuloistaan maksamista veroista ja maksuista selkeästi suurimmiksi eriksi muodostuvat valtion tulovero, kunnallisvero sekä YEL-maksu. Keskimääräisellä tulotasolla nämä vero- ja maksuerät ovat hyvin samansuuruisia maksuja. Muut verot ovat selvästi määrältään vähäisempiä lukuunottamatta yhtiössä jo maksettua veroa, joka luetaan henkilön tuloverotuksessa yhtiöveron hyvityksenä veronalaiseksi tuloksi.

Yrittäjien tulojakauma

Aiempien selvitysten mukaan yrittäjien tulojakauma poikkeaa selvästi palkansaajien vastaavasta tulojakaumasta. Palkansaajille on tyypillistä, että sekä hyvin pieni- että hyvin suurituloisia palkansaajia on suhteellisen vähän valtaosan palkansaajista ollessa keskituloisia. Aiempien selvitysten mukaan yrittäjien osalta jakauma on selvästi toisenlainen siten, että sekä pienituloisia että suurituloisia on suhteessa selvästi enemmän kuin palkansaajien jakaumassa. Yleiskuvan yrittäjien tulojakaumasta saa luokittelemalla yrittäjät kolmeen tuloluokkaan siten, että pienituloisimpaan luokkaan tulevat ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot olivat alle 15.000 euroa. Alle 15.000 euroa vuodessa tarkoitti vuonna 2003 sitä, että tulot ovat pienemmät kuin metalliteollisuuden minimipalkka (15.338 euroa/vuosi) kokopäivätyössä olevalle metallityöntekijälle. Suurituloiseksi määritellään ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot ylittävät 35.000 euroa eli vajaat 3.000 euroa kuukaudessa vuonna 2003. Keskituloisia ovat näiden tuloluokkien väliin jäävät yrittäjät.

Taulukko 8: Yrittäjien jakauma veronalaisen tulon mukaan

Tulot vuodessa	%
Alle 15.000 euroa ²	32,8
15.000-35.000 euroa	37,2
Yli 35.000 euroa	30,0
Yhteensä	100,0

² Alle metalliteollisuuden minimipalkan, 15.338 euroa.

Pienituloisia yrittäjiä, alle metalliteollisuuden minimipalkan jääneitä, oli vuonna 2003 noin kolmannes kaikista yrittäjistä. Vastaavasti vajaa kolmannes yrittäjistä oli sellaisia, joilla tulot ylittivät 3.000 euroa kuukaudessa. Sitä, että kolmannes yrittäjistä on pienempituloisia kuin metalliteollisuuden minimipalkka, osittain selittää mahdollisuus, että YEL-vakuutetuista osa on toiminut osa-aikaisesti tai osan vuotta yrittäjänä. Toisaalta heidän tulonsa ovat kaikilta osin mukana tilastoissa, koska veronalaisiksi tuloksi on luettu myöskin muusta toiminnasta kuin yritystoiminnasta saadut tulot. Näin ollen joka tapauksessa merkittävä osa yrittäjistä jää sellaisille tulotasoille, joilla esim. metalliteollisuudessa tai monilla muillakaan aloilla ei työntekijöitä ole lainkaan.

Yrittäjien tulotasosta saadaan tarkempaa kuvaa tarkastelemalla asiaa hieman tiheämällä tuloluokituksella seuraavassa taulukossa:

Taulukko 9: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa, euroa

	Yhteensä	1- 4.999	5.000 9.999	10.000 14.999	15.000- 19.999	20.000- 24.999	25.000 34.999	35.000-
Tulonsaajia tuhatta	180	16	21	22	21	18	28	54
Veronalaiset tulot euroa/hlö	32.150	2.380	7.490	12.390	17.300	22.180	29.140	70.720
Siitä ansio- tuloa %	73,8	80,4	87,7	89,2	88,8	88,4	87,1	66,2

YEL-vakuutetuista yrittäjistä kaiken kaikkiaan 2.600 oli sellaisia henkilöitä, joilla ei ollut veronalaisia tuloja vuoden 2003 verotuksessa lainkaan. Tämän lisäksi alle 5.000 euron veronalaisia tuloja sai noin 16.000 verovelvollista. Näin ollen kaiken kaikkiaan 182.000 YEL-vakuutetusta henkilöstä noin 10 % oli joko erittäin pienituloisia tai kokonaan vailla tuloja vuonna 2003. Ansiotulojen osuus oli 80-90 % kaikissa tuloluokissa suurinta tuloluokkaa lukuunottamatta, jossa niiden osuus oli noin 2/3 kaikista veronalaisista tuloista.

Yrittäjien tulojakaumaa tarkasteltaessa on mielenkiintoista katsoa tiheämällä tuloluokituksella myös suurituloisempien yrittäjien jakaumia, koska jakauma poikkeaa yleisestä verovelvollisten jakaumasta tuloluokittain.

Taulukko 10: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa

	Yhteensä	1-34.999	35.000-54.999	55.000-74.999	75.000-99.999	100.000-149.999	150.000-299.999	300.000-
Tulonsaajia	180.100	126.100	28.800	11.200	6.000	4.300	2.600	1.039
Veronalaiset tulot euroa/hlö	32.150	16.300	41.800	59.600	77.900	106.000	171.700	547.300
Siitä ansiotuloa %	73,8	87,8	83,8	77,8	71,1	63,4	51,4	25,5

Suurempia tuloluokkia tarkemmin tarkasteltaessa havaitaan, että pääomatulojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista merkittävämmiin lisääntyy vasta vajaan 100.000 euron tulotasoilta lähtien. Suurimmassa tuloluokassa, yli 300.000 euroa saaneilla henkilöillä, joita oli noin 1.000 kpl, ansiotulojen osuus tuloista oli neljäsosa ja pääomatulojen $\frac{3}{4}$. Vaikka ansiotulojen osuus tässä suurimmassa tuloluokassa oli enää neljäsosa, oli näillä henkilöillä kuitenkin keskimäärin ansiotuloja vajaat 140.000 euroa per henkilö.

Arvio verouudistusten vaikutuksista tällä hallituskaudella

Pääministeri Vanhasen hallituskaudella on jo päätetty ansiotulon verotuksen keventämisestä 2,8 mrd.eurolla, josta summasta 1,1 mrd.euroa on toteutettu ja 1,7 mrd.euroa toteutetaan seuraavan kolmen vuoden aikana. Yritys- ja pääomaverouudistuksessa on verotusta kevennetty nettomääräisesti noin 400 milj.eurolla. Lisäksi on päätetty varallisuusveron poistamisesta vuoden 2006 alusta lukien.

Vuoden 2003 verotustietojen mukaan nämä verouudistukset keventävät yrittäjien verotusta seuraavasti:

- Yritysverouudistus noin 30-35 milj.eurolla
- Varallisuusveron poistaminen 19 milj.eurolla
- Ansiotuloverotuksen keventäminen 150 milj.eurolla.

Yritysverouudistuksen kevennyksessä on arvioitu, että yrittäjät täysimääräisesti reagoivat verouudistukseen siten, ettei jatkossa enää oteta lainkaan yrityksestä ns. ansiotulo-osinkoja, eivätkä yrittäjät ota osinkoja yli 90.000 euroa/henkilö. Jos ansiotulo-osinkoja otetaan tai osinkojen määrä per henkilö ylittää 90.000 euroa, pienenee yritysverouudistuksen nettovaikutus yllä olevasta luvusta.

Yrittäjien verotusta keventää selvästi eniten ansiotulojen verotuksen kevennykset. Muu verotuksen keventäminen on suuruudeltaan noin kolmannes ansiotulojen verotuksen keventämisen vaikutuksista. Ansiotulojen verotuksen kevennyksien merkittävyys perustuu suoraan siihen, että yrittäjien veronalaisista tuloista valtaosa luetaan ansiotuloihin pääomatulojen osuuden tuloista jäädessä noin neljännekseen.